

Fiskets Gang

Utgitt av Fiskeridirektøren.

Kun hvis kilde oppgis, er ettertrykk fra „Fiskets Gang“ tillatt.

32. årg.

Bergen, Torsdag 5. november 1946.

Nr. 47

Abonnement kr. 10.00 pr. år tegnes ved alle postanstalter og på Fiskeridirektørens kontor. Kr. 16.00 utenlands.
Annonsepris: Pristariff fåes ved henvendelse til Fiskeridirektørens kontor. „Fiskets Gang“'s telefoner 16 932, 14 850.
Postgiro nr. 691 81. Telegramadresse: „Fiskenytt“.

Uken som endte 30. november.

Meget uvær i uken, men lovende fetsild- og småsildfiske i Troms.

I uken som endte 30. november var fisket meget hindret av uvær, men forholdene var det i det store hele betydelig bedre i de 3 nordligste fylker enn lenger sør. Fetsild- og småsildfisket synes nå å ha ganske lovende utsikter i Troms og dessuten fiskes det som tidligere på Helgeland og i Sør-Trøndelag. Brislingfisket var smått. Bankfisket og håbrandfisket var lite og værhindret. I Østfinnmark drives det imidlertid godt bankfiske. Kystfisket ble også sterkt hemmet av været.

Fetsild- og småsildfisket.

Det foregikk en del sildfiske i Troms gjennom hele uken, men noen dager var der delvis værhindring. Der fiskes nå på Kvefjord, hvor sildestørrelsen oppgis til gjennomsnittlig 23 stk. pr. kg. På Lavangen tas det overveiende hermetikkfiske — størrelse 14—17 centimeter. I Dyrøysundet har det foregått atskillig snurping. Silden her har jevnt holdt ca. 25—30 stk. pr. kg. I Sifjord i Senja foregår det snurping, og der settes også et og annet landkast. Fangstene består i krillblandet småsild, som fortrinnsvis leveres til sildoljefabrikker. I Kalfjord fås det sild av størrelse 30 stk. pr. kg, så vel med landnot som snurpenot. På Kvefjord har det også vært tatt en del drivgarnfangster. Ukefangsten for Troms oppgis til 16 à 17 000 hl, hvorav om lag halvparten anvendt til frysing for eksport og agn og godt og vel 1500 hl

anvendt til hermetikk. Fisket har falt noe ujevnt fra dag til dag. Der er bra forekomster, men der er mye fisk som jager på silden, og den er derfor ikke så god å få tak i. Deltakelsen i fisket er forholdsvis bra på tilsammen bortimot 30 bruk, men der er flere som ligger hjemme, da det ikke lykkes å få folk. Disse synes ikke å ville gå ut før fisket er mer sikkert. Flere deltar også i gjenreisningsarbeidet i Finnmark.

På Helgeland hadde man en ukefangst på ca. 4000 hl, overveiende småsild, som ble levert til frysing for eksport. Fisket foregikk på Sjøna, Vefsen, Skilbotn etc.

I Sør-Trøndelag foregikk det fiske ved Levanger og ved Stjørdal — Åsenfjord. Ukefangsten var på 4000 hl småsild, hvorav til frysing for eksport 3000 hl, til frysing for agn 700 hl. Der ble dessuten fisket 650 hl fetsild, hvorav saltet 400 hl. Noe av fetsilden ble for øvrig fisket med garn på Stjørna. I øyeblikket er fisket i Sør-Trøndelag smått. Der er sild, men den står dypt.

I Møre og Romsdal ble det den 2. desember stengt 100 hl sild i Romsdal, og der hadde da ikke vært innmeldt en eneste fangst siden 13. november.

Lenger sør fås det heller ikke noe sild.

Brislingfisket.

Det ble tatt noen få fangster i Sogn i slutten av uken — tilsammen bare noen få hundre skjegger.

Hermetikkindustrien har pr. 23. november mottatt

643 426 skjepper prima råstoff og 16 234 skjepper Y-vare, tilsammen 659 660 skjepper mot samtidig i fjor 357 658 skjepper.

Bankfisket.

Der var meget ruskevær både for Sogn og Fjordane og Møre. Måløy melder om et ukekvantum på 49 tonn, hvorav nevnes 7 tonn lange, 3 tonn brosme, 2 tonn kveite og 34 tonn pigghå. Partiet for Møre var på 56 tonn, hvorav 7 tonn lange, 9 tonn brosme, 15 tonn kveite, 8 tonn pigghå, dessuten forskjellig annen fisk og noe skalldyr.

Fra Tromsø meldes det om fiske på kysten. Ukefangsten var på 35 tonn, hvorav nevnes 21 tonn torsk og 10 tonn hyse.

Fra Vardø meldes det om fortsatt meget bra bankfiske. For Båtsfjord skal fisket på banken være noe slakkere, men der fiskes nå også en del i bakken. Fangstene derfra oppgis til 400—4000 kg. Det er ganske betydelige mengder torsk og hyse som fiskes for Østfinnmark nå — ukefangstene er oppe i mellom 100 og 150 tonn for hver av torsk og hyse.

Håbrandfisket.

Der var utseiling, men vendereise og små fangster. Til Bergen kom det inn 6 båter med fra 450 til 5500 kg, tilsammen 17 000 kg, som var fisket på Tampen, Vikingbanken og under Shetland.

Kystfisket.

Der er ikke noe spesielt å bemerke. Været har hemmet fisket langs vest- og sørkysten i utstrakt grad. Om rusefisket kan opplyses at dette er som før med liknende transportmengder pr. uke — godt og vel 100 000 kg.

Hummerfisket.

Det opplyses at første trekningsdag for hummerfisket i Rogalands nordre distrikter var hindret av uvær. Der er meget stor deltakelse. På Møre har hummerfisket holdt seg godt oppe. I siste uke oppgis partiet til 4500 kg.

Seifisket i Finnmark.

Vi gjengir følgende skrivelse datert 23. november fra aksjeselskapene Nordfilet og Marina, Tromsø; som en ytterligere orientering i tilslutning til artikkel i »Fiskets Gang« nr. 44 under ovenstående tittel:

I sin kvartalsrapport for 3. kvartal 1946 meddeler herr fiskeriinspektøren i Finnmark at avsetningsfor-

holdene i Finnmark har vært vanskelige og at det har hjulpet på avsetningen at noen lektere fra Møre har ligget i Hammerfest og Akkarfjord for kjøp og salting.

Da denne rapport er inntatt i flere av landets aviser og tidsskrifter, unnlater vi ikke å gjøre oppmerksom på at undertegnede firmaer i samarbeid har transportert i høst ca. 1 000 000 kg fersk sei fra Finnmark (nærmere betegnet Havøysund, Kvalsund, Hammerfest, Akkarfjord, Burstad og andre).

Stort sett har det vært lett å få god bløgget fisk, men vi er også påført store tap ved at fisk ført fra Finnmark er blitt stoppet av ferskfiskkontrollen i Tromsø med den begrunnelse at noe av fisken har vært dårlig bløgget.

Det har heller ikke alltid vært så helt enkelt å skaffe fisk til alle de båter vi har hatt i fart, i alt 7, og en enkelt tur har vart opp til 16 dager for å oppnå last i rute Sørvær—Kvalsund—Hammerfest—Skjervøy.

Nordenfor Havøysund har vi dog ikke vært.

Det unnlates heller ikke å nevne at vi er bekjent med at fersk sei til filet- og rundfiskfrysing har vært hentet på Finnmark også av Statens Filetfabrikk, Melbo, og Riksheim, Henningsvær.

Dette til orientering.

Litteratur.

Costa Rica: En markedsversikt bearbejdet på grunnlag av rapporter fra handelsråd Kr. Fivelstad. N. Uthr. 22 p. 707.

Coudekerque—Lambrecht, André de: Les vitamines de foie poisson. Pêche marit. No. 824 p. 261. Paris. Nov. 1946.

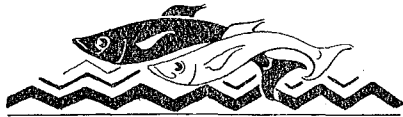
Le Gall: Quelques opinions étrangères sur le dépeuplements des fonds. Pêche marit. No. 824 p. 259. Paris. Nov. 1946.

Legendre, R.: La rogue. Son histoire, son remplacement. Revue des travaux de l'office scient et techn, des pêches marit. T. XIII. Paris 1946.

Russell, E. S.: Le chalutage et les stocks de poissons. Traduit de l'anglais par P. Desbrosses. Pêche marit. No. 824 p. 257. Paris 1946.

Engelsk mål og vekt omgjort til norsk:

1 pund	=	0,454 kg
1 cwt	=	50,8 »
1 stone	=	6,35 »
1 cran	=	170,47 liter
1 gallon	=	4,54 »
1 tonn	=	1016 kg
1 barrel	=	121,2 liter

Litt av hvert.

Transporten av ferskfisk pr. fly. Ifølge »Gøteborgs Handels- og Sjøfartstidning« av 1. november skal Det Danske Luftfartsselskap gå i gang med transport av fersk flyndre fra Aalborg til Stockholm. Fangstene blir brakt i land i Fredrikshavn.

Ny italiensk myntfot. Ifølge »Financial Times« vil det i Italia i løpet av kort tid bli innført en ny myntfot, og kursen vil etter forlydende bli 1—1600 i forhold til pund sterling.

Valuta til frakting av varer pr. fly. Ifølge et sirkulære mottatt fra Det Kgl. Forsynings- og Gjenreisningsdepartement, Direktoratet for Eksport- og Importregulering, er det ikke anledning for eksportører og importører til å frakte varer med fly, dersom det ikke på lisensen er anført at varene kan sendes på denne måte, eller det foreligger en spesiell tillatelse til slik transport.

Direktoratet opplyser at det for framtiden ikke vil stille valuta til disposisjon til dekning av slike frakter med mindre tillatelse foreligger.

Endring i sammensetningen av Eksportutvalget for saltet småsild og skjæresild. Fiskeridepartementet meddeler 19. november:

»Med dette meddeles at departementet har besluttet inntil videre at saltet, trålfangst sild, saltet nordsjøisild og saltet forfangstisild, som en midlertidig ordning, skal legges under Eksportutvalget for saltet småsild og skjæresild.

Fra samme tid finner en at Eksportutvalget bør suppleres med to nye medlemmer, nemlig kontorsjef Finn Hansen, Bergen, og direktør Frithjof Bjelland, Stavanger.

En antar at de sistnevnte medlemmer for oversiktens skyld bør komme på like fot med de øvrige medlemmer av utvalget, slik at de kan delta i behandlingen også av spørsmål som ikke direkte angår trålfangst sild.»

Frysekonserveringen av fisk åpner store eksportmuligheter. Det store problemet ved frysekonservering av fisk består i å finne metoder som tillater en tids oppbevaring uten at fisken blir tørr og seig. Den dagen vi klarer å løse dette problemet, åpner det seg veldige muligheter for fersk fisk i frossen form.

Det er konsulent Eirik Heen som opplyser dette i en samtale med »Verdens Gang«. Sammen med bestyrer Notevarp tok Heen, som er en av våre fremste eksperter på området, allerede i 1936 opp det viktige forskingsarbeid omkring frysekonservering av fisk. Første etappe av arbeidet ble avsluttet i 1938, da en var kommet til klarhet over grunnlaget for konserveringen, men senere har det ikke vært stor anledning til videre forskning, bortsett fra en del mer praktiske undersøkelser i Tromsø.

Det er mange problemer som krever fortsatt arbeid, forteller Heen videre. Blant annet må en undersøke konsistensforandringen i fiskekjøttet og harskingen av fete fiskearter. Det må også arbeides med emballasje, pakkespørsmål og mekanisering av arbeidsprosessene. Imidlertid er nå forsøks-

anlegget ved Fiskeriforsøksstasjonen i Bergen under modernisering, og i løpet av våren håper jeg å kunne ta fatt på undersøkelsene igjen i øket tempo.

Store markedsmuligheter.

En utvikling av frysekonserveringen vil kunne åpne nye store eksportmuligheter. Vi kan regne med markeder som ellers ikke kan tilføres varer med ferskfiskens egenskaper, og dermed er det også muligheter for ekspansjon av selve fiskeriene. Dette betyr ikke at ferskfisken behøver å konkurrere med klippfisken og tørrfisken. Tørret og saltet fisk har nemlig sine egne markeder hvor smak og vane spiller stor rolle.

Frysekonserveringen fører imidlertid med seg nye former for distribuering og omsetning, og det kreves omfattende og kostbart teknisk utstyr og en vel utviklet salgsteknikk. Det å få utbygd hele frysenettet med nødvendige muligheter for transport uten at kjølekjeden brytes, er en svær oppgave. Varen må rekke helt fram til forbrukeren uten optiming. Oppgaven blir derfor først og fremst å bygge ut nettet av fryselager rundt om i landet samtidig med at transportmidlene bringes i orden. Så må avtakerlandene på sin side gjøre tilsvarende tiltak. Hvis vi selv i noen grad skal delta i dette arbeid, måtte vi kunne betinge oss visse fordeler for vår egen eksport.

På spørsmål om vi må regne med at utenlandske trålere vil ta opp frysekonservering ombord, svarer konsulent Heen at det kan vi nok ta med ro. Det er overveiende sannsynlig at en slik industriell virksomhet ombord i havgående fartøyer vil bli betydelig kostbarere enn i land. Derimot mener han at vi må utnytte våre muligheter fullt ut og fordomsfritt bruke trål der det er lønnsomt. Det er mulig at vi for råstofforsyningen til en frossenfiskindustri kan finne former for tråldrift som passer særlig hos oss. (»Verdens Gang« 23. november).

Handbrakt fisk til Måløy og omegn i tiden 1. januar til 23. nov. 1946.

Fiskesort	Mengde	Anvendelse		
		Fersk	Saltet	Hermetikk
	kg	kg	kg	kg
Torsk	485 069	470 069	—	15 000
Sei	826 594	765 594	—	61 000
Levende sei ...	46 500	46 500	—	—
Lange	1 066 362	582 212	484 150	—
Brosme	385 027	340 457	44 570	—
Hyse	49 981	49 981	—	—
Kveite	64 134	64 134	—	—
Gullflyndre ...	49 224	49 224	—	—
Annen fisk	3 300	3 300	—	—
Håbrand	45 180	45 180	—	—
Pigghå	346 076	346 076	—	—
Makrellstørje ..	1 900	1 900	—	—
Hummer	37 420	37 420	—	—
Reker	17 190	17 190	—	—
Krabbe	409 200	—	—	409 200
I alt	3 833 157	2 819 237	528 720	485 200

Sommer- og høstfisket i Finnmark. Fisk landbrakt i Finnmark fylke i tiden 23. juni—23. nov. 1946.

Fiskesort	Fangst- mengde	Anvendelse			
		Saltet	Hengt	Iset	Filet
	kg	kg	kg	kg	kg
Torsk.....	631 680	249 622	18 131	362 197	1 730
Hyse.....	716 949	43 444	19 056	654 449	—
Sei.....	6 751 881	5 216 639	17 315	1517927	—
Brosme.....	38 614	26 069	7 236	5 309	—
Kveite.....	337 343	10	—	337 333	—
Flyndre.....	415 780	—	—	415 780	—
Steinbit.....	167 354	160 864	—	6 490	—
I alt	9 059 601	5 696 648	61 738	3299485	1 730

Obs.! I forbindelse med fisketallene oppgis i samlet lever-
mengde 6835 hl. Ennvidere oppgis 1296 hl damptran
og 59 hl lever til annen tran.

Ilandbrakt fisk til Tromsø i tiden 1. januar til 23. no-
vember 1946.

Fiskesort	Mengde	Anvendelse		
		Iset	Saltet	Filet
	kg	kg	kg	kg
Torsk.....	2 260 419	425 105	1 692 722	142 592
Sei.....	1 294 292	18 395	501 426	774 471
Lange.....	8 362	—	7 802	560
Brosme.....	208 960	35	208 325	600
Hyse.....	135 135	103 066	32 069	—
Kveite.....	454 050	454 050	—	—
Gullflyndre, rødsp.	68 476	68 476	—	—
Smørflyndre.....	1 340	1 340	—	—
Uer (rødfisk).....	6 345	6 345	—	—
Steinbit.....	118 785	118 785	—	—
Makrellstørje.....	1 889	1 889	—	—
Håbrand.....	87	87	—	—
I alt	4 558 140	1 197 573	2 442 344	918 223

Rogaland Fiskerlag ikke mot trålerdrift.
Arsmøtet i Rogaland Fiskerlag har enstemmig vedtatt denne
uttalelsen:

1. Fiskerlaget er ikke mot teknisk utvikling og rasjonalise-
ring av fiskeriene når grunnlaget er til stede for at disse
forbedringer kan høye fiskernes økonomiske og sosiale
nivå.
2. Ut fra foranstående er heller ikke fiskerne imot utvidet
kontrollert trålervirksomhet, men mener at det organisa-
sjonsmessige forhold ennå ikke er til stede for utvidelsen.
3. Når fiskerorganisasjonene har utbygd sine salgs- og
eksportorganisasjoner, så disse har fullt herredømme over
utviklingen, og etter hvert som tilvirkingsanlegg, kjøle-
anlegg og kjøletransporter bygges, er tiden inne til å
gå til organisert trålerdrift med store fartøyer under
samfunnsmessig kontroll. Det bør nedsettes et utvalg
hvor fiskerorganisasjonene er sterkt representert for å
utrede spørsmålet om trålerdrift på ovennevnte grunnlag.

Ut-
landet.

Den største etterkrigsstråler i USA til Boston.

Den 140' sveisete storstråler »Fearless« er største tråler
som er bygget i U. S. A. de siste fem år. Den byr på atskil-
lig nytt både i konstruksjon og arrangement, og er spesielt
konstruert for å fiske så lettvent som mulig og med størst
mulig komfort for mannskapet. Med sin 114' trål på 25
favners vann fisket den 1800 lbs. blandet fisk i løpet av
en time. Dette regnes som et ekstraordinært godt prøvekast.
Alt utstyret virket tilfredsstillende med en bemerkelsesverdig
liten vibrasjon. Tråleren kom inn til Boston med en fangst
av 157 000 lbs. fisk, inkl. 93 000 lbs. hyse, som var resultatet
av 6 dagers fangst.

Fartøyets fart lastet er 11½ knop.

Fartøyets dimensjoner er følgende:

- L. o. a. 140'—9" E. M.
- L. v. l. 128'—0" »
- B. 25'—9" »
- D. 14'—0" »

398 br.t., 241 net.t.

Fartøyet er utstyrt med Sperry elektromekanisk styring
platen har en tykkelse av 5/8".

En ny severdighet er rederlugarens anbringelse bak styre-
huset. Der er plass for 4 personer med 2 køyer av pullman-
typen, bord, skrivebord, W.C. og styrt.

Fartøyet er utstyrt med Sperry elektromekinsk styring
som tillater enten elektrisk styring eller håndstyring. Kap-
teinen har W.C. og styrt ved sin lugar. Fire lugarer under
dekk akter i forbindelse med gang med bysse og maskinrom
har køyer for 4 personer inkl. 2 maskinister, styrmann og
kock. W.C. og styrt for disse rom er anbrakt ved enden
av maskinrom.

Mannskapslugaren er plasert forut på hoveddekk under
bakken. Der er 12 køyer og 2 W.C. samt styrt, full høyde
i lugarens utstrekning. Rommet under mannskapslugaren
brukes til utstysrom.

Lasterommet har en kapasitet av 380 000 lbs. og har 4"
korkisolerings, et belegg av mastix og ytterst kledning av
2½" Spruce. Formasten er bygget i A-form, slik at maste-
fot og galger danner et hele.

Maskineriet består av en 2 takt — 7 syl. direkte reverser-
bar Fairbanks-Morse diesel som gir 805 hk ved 300 omdrei-
ninger. Propellen er en 86" X 62" bronse-propeller. En
7½" aksel som hviler på Goodrich Cutless gummi i hylsen.
Elektrisk trålvinsj har 600 fvn. 7/8" wire pr. trommel.
Vinsjen er innebygget. Maskineriet til vinsjen består av en
165 hk diesel forbundet til en 80 kw. generator.

Brenselkapasiteten er 15 000 gallons i dobbelbunn, rikelig
med vannballast-tanker for å holde skipet i riktig trim. Fersk-
vannsbeholdning 5400 gallons. Smøroljebeholdning 200 gal-
lons.

Sverige vil begynne å eksportere håbrand til Italia.

Det er nå sannsynlighet for at Sverige vil overta Dan-
marks forsyning av det italienske marked med håbrand.

Eksporten fra Danmark er nemlig ennå ikke kommet i gang. Den italienske delegasjon som var ventet til Danmark er ennå ikke kommet. Den skulle også til Sverige, men svenskene ble utålmodige og sendte selv en delegasjon til Rom for å slutte en handelsavtale.

Nå har svenske fiskere fått øynene opp for de gode muligheter ved håbrandfisket, og mange svenske kuttere er blitt satt inn i håbrandfisket.

Den engelske militærregjering i Tyskland planlegger oppbygging av den tyske tråterflåte.

Den engelske militærregjering har planer om å bygge en tysk fiskeflåte på 100 tralere.

Disse tralere vil bli på størrelse av inntil 400 tonn, og meningen er at de skal kunne fiske i fjerne farvann, slik at Nordsjøen ikke blir »overbefolket«.

Sveriges eksport av fisk og sild.

Den svenske utførsel av salt sild og fisk i perioden januar—september 1946 var 23 000 tonn til en verdi av 17,5 mill. kroner. I samme tidsrom ble det eksportert 17 000 tonn fersk sild og fisk til en verdi av 12,6 mill. kroner.

De tilsvarende tall for hele 1938 var 4200 tonn salt sild og fisk med verdien 1,4 mill. kroner, og 38 750 tonn fersk sild og fisk med verdien 9,7 mill. kroner.

Hva eksporten for de siste tre måneder av inneværende år angår er det vanskelig å si noe bestemt om utsiktene. Man regner med en betydelig utførsel av »skarpsild«, og håper at Sovjetunionen allerede i år kan bli en stor avtaker av svensk sild og fisk.

Hurtigfrysing av fisk i rum — stort nytt britisk selskap.

En plan, som går ut på å hurtigfryse fisk umiddelbart etter fangsten ombord i skip i rom sjø, har resultert i dannelsen av et nytt selskap, som er blitt innregistrert under navnet »Fresh Frozen Foods Ltd.«.

»Fish Trades Gazette« (23. november 1946) forteller at dette nye foretakende, som teller en rekke kjente industri-drivende blant initiativtakerne, midlertidig er opprettet med en kapital på £ 40 000, hvorav en tredjedel er tilstått Sir C. Dennistoun Barney, en av selskapets direktører, som betaling til ham for salg av fryseanlegg og patenter som er nødvendige for foretaket. Han er formann i direksjonen i C. W. Norris Ltd., og direktør i Broadway Trust Co., Ltd.

Det er meningen at selskapets finansielle resurser etter hvert skal nå et betydelig beløp. Et kjent City-bankierfirma vil bli anmodet om å investere £ 1 000 000, og på et senere tidspunkt vil et stort antall aksjer bli utlagt til offentlig tegning.

Tegnerne av selskapets nåværende kontantkapital på £ 26 000 er Lewis's Royal Polytechnic, Ltd., Glasgow, et selskap som er tilsluttet Lewis's Ltd., som har Lord Woolton som direksjonsformann, og Fairfield Shipbuilding and Engineering Co., Ltd., Glasgow, hvis direksjonsformann er Sir James Lithgow, som også er direksjonsformann i William Beardmore and Co., Ltd.

Blant direktørene i Fresh Frozen Foods Ltd. nevnes også Mr. C. P. L. Whishaw, advokat, og Mr. P. G. R. Whalley, direktør i Lewis's, Ltd., og tilsluttete selskaper.

Fisk brakt iland i Møre og Romsdal fylke 1946.

Fiskesort	I uken		
	Fra 1/1-18/11	Fra 17/11-23/11	Fra 1/1-23/11
	kg	kg	kg
Torsk	475 813	9 810	485 623
Sei	2 380 503	2 443	2 382 946
Lyr	8 065	—	8 065
Lange	8 282 587	96 150	8 378 737
Blålange	42 020	—	42 020
Brosme	1 624 409	20 758	1 645 167
Hyse	369 700	7 863	377 563
Lysing, kolmule ..	1 380	—	1 380
Kveite	750 100	30 168	780 268
Gullflyndre, rødsp.	47 874	1 023	48 897
Smørflyndre	13 810	—	13 810
Ål	25 333	—	25 333
Uer (rødfisk)	485	10	495
Steinbit	1 622	—	1 622
Breiflabb, ulke ...	6 050	—	6 050
Skate, røkke	1 704	18 976	20 680
Annen fisk	42 274	4 250	46 524
Håbrand	74 724	—	74 724
Pigghå	124 390	86 256	210 646
Makrellstørje	4 587	—	4 587
Hummer	60 839	3 198	64 037
Reker	36 996	716	37 712
Krabbe	875 527	2 476	878 003
I alt	15 250 792	284 097	15 534 889
Herav til:			
Ålesund	8 700 374	236 800	8 937 174
Kristiansund N ..	1 546 948	31 167	1 578 115
Smøla	586 281	5 770	592 051
Bud—Hustad	537 484	4 600	542 084
Ona—Bjørnsund ..	1 008 027	3 976	1 012 003
Bremsnes	1 455 790	—	1 455 790
Lever	5 590,5	71	5 661,5

Storbritannias Minister of Food går inn for hurtigfrysing av fisk.

The Minister of Food bekjentgjorde denne uke (»Fish Trades Gazette« 23. november) at han har til hensikt å innrømme enhver lettelse for hurtigfrysing av fisk.

Mr. Strachey meddelte også at der var framlagt utmerkete planer for detaljsalg av hurtigfrosne ferdiglavete matvarer av alle slag, men selvsagt kunne ikke gjennomførelsen aktualiseres på dette område før næringsmiddelsituasjonen i sin alminnelighet bedret seg.

Atlantehavsstatene skal studere 3-mils grensen.

På årsmøte i Atlantic States Marine Fisheries Commission i New York den 26.—27. september utnevnte representantene 3 menn som skal representere Atlanterhavskysten i den 9 manns »inter-coastal« komité som nå dannes for å behandle de internasjonale kystgrenser.

Med hensyn til forslaget fra »The Exploratory Intercoastal Conference« som ble avholdt i Washington i mai i år, som gikk ut på at de enkelte stater utvider sin jurisdiksjon til

å omfatte også de fiskerier som støter til de enkelte staters kystlinje også utenfor den tradisjonelle 3-milsgrense, ble det besluttet å henvise saken til nærmere undersøkelse sammen med regjeringsadvokatene i de enkelte stater. («Commercial Fishermen's Weekly»).

Alaskas produksjon av selmel og olje.

I Alaska er der i år produsert 12100 gallons olje av selkjøtt, 19100 gallons olje av selspekk og dessuten 271 tonn selkjøttmel.

Dårlig sildefiske i britisk Columbia.

Sildefisket i British Columbia hadde til den 19. oktober gitt et fangstutbytte på 4363 tonn, som er mindre enn halvparten av fangstmengden samme dato i 1945.

Hermetikfabrikkene har pakket 71635 kasser sammenliknet med 162300 i fjor.

Stor knapphet på fett og oljer.

Fett og oljer er, sis det, kanskje den klippe som det internasjonale allokasjonssystem vil strandre på.

Verdensforsyningene viser seg fremdeles små, men en del av de land som trenger det mest gjør svært lite for å stimulere produksjonen på sine egne områder. Lagerbeholdningene på det amerikanske kontinent er de minste siden i 1928.

Sildefisket fra East-Anglia.

Den 20. november var der i Yarmouth ilandbrakt 185902 crans sild siden sesongens begynnelse. Dette kvantum overstiger fjorårets samlede parti for både Yarmouth og Lowestoft, som var på 158000 crans. Verdien av den sild som er blitt ilandbrakt i Yarmouth pr. dato er £ 616813, i Lowestoft £ 370000, som gir en foreløpig sesongtotal på nærmere £ 1000000. Så vidt vi forstår har sildefangsten i uken som endte 23. november vært betydelig mindre enn tidligere. Dog var det en enkelt dag store mengder sild, og stort redskapstap for Lowestoft.

Flytransport av varer i USA.

Ifølge et »1947 Marketing and Transportation Outlook«, utsendt av U. S. A.'s landbruksdepartement, har mengden av landbruksartikler, som er blitt skipet som fly-frakt øket betraktelig i første halvår 1946, og alle tegn tyder på at denne utvikling vil fortsette også i 1947. Alt i alt er forsendelsesmengden blitt mer enn tredoblet. Innenlandske fraktfly er nå kommet opp på et gjennomsnitt av 4 millioner tonn-miles (eng.) månedlig. Mens mengden av fly-transporterte varer har øket uopphørlig siden krigens slutt, har fraktratene stadig gått ned.

De fleste fraktfly beregner nå fra 20 til 30 cents pr. tonn-mile, mens et par selskaper uten faste ruter beregner helt ned til 15 cents. Nylig ble det bekjentgjort at et av U. S. A.'s største sertifiserte fraktfly beregnet 17½ cents pr. tonn-mile. Dette kan sammenliknes med fraktraten for 3 år siden, som var 70 cents.

En flyfabrikant meddelte nylig å ha planlagt en ny fraktflytype, som kan drives med en utgift av 5 cents pr. tonn-

mile. En annen fabrikant har åpenbart planene til en dobbeltdekker utelukkende konstruert for fraktfart, som påstås det, vil kunne drives med en utgift på 3,9 cents pr. tonn-mile.

1945 var et rekordår for fiskeriene i Britisk Columbia.

Verdien etter foredling av British Columbias fiskerier i 1945 var \$ 44531808 eller 28 prosent mer enn i 1944 og 17 prosent mer enn i 1942, som hittil har holdt rekorden.

Markedsverdien av laks, sild, kveite og størje viser størst øking, mens verdien av halever, pilchards og lange (lingcod) viser neugang.

De 5 iremste arter hva verdi angår var: laks 25,4 mill. dollars, sild 8,4, kveite 3,3, halever 2,3, pilchards 1,4.

Alt i alt omtatter verdien 25 fiskesorter og 5 slags skalldyr, hvorav der tilsammen ble fisket 609,3 millioner pund (om lag 300000 tonn), som til fiskerne ble betalt med 21,2 millioner dollars på ilandbringelsesstedene. Begge disse tall viser en stigning på 18 prosent i forhold til 1945. I fisket deltok 13292 personer, og i tilvirkingen 6038 personer. Fiskeriantallet viste en øking på 829 personer, mens antallet av tilvirkere var 112 færre enn i 1945.

Kapitalutrustningen i fiskeribedriften øket med 9 prosent til \$ 37128455, som fordeler seg noenlunde likt på tilvirkeranleggene, fartøyene og redskapene. («Commercial Fishermen's Weekly»).

Britiske etterkrigsproblemer i sildefiskeriene.

Mr. Thomas Archer har i sin brosjyre »The Post War Herring Industry« uttalt at det er hans mening, at innen få år vil Holland, Norge og Tyskland fordrive Storbritannia fra saltsildmarkedet i Europa (hard-cured market), og dette vil skje omtrent samtidig med at UNKRA innstiller sin virksomhet og britene må oppta konkurransen. I det etterfølgende gir Mr. Archer »The Fishing News« en nærmere redegjørelse for sine meninger angående Holland:

1. Hollenderne kan fange og saite sild billigere enn oss fordi a) de hovedsakelig gjør bruk av motordrevne fartøyer, mens vi bruker dampskip, og kan derfor fiske med meget lavere omkostninger. b) De fisker uten restriksjoner og over et meget lengere tidsrom, nemlig kontinuerlig fra begynnelsen av juni til utgangen av desember, og utnytter fiskefelt, som vi ikke bryr oss om, nemlig feltene utfor North Shields, danskøkysten fra tidlig i juni, Humber og Doggerbank fra september og den Engelske Kanal i desember. Vi må derfor gå over fra damp til motor og bygge nye fartøyer, fiske uten restriksjoner og på alle de fiskefelt vi ikke benytter oss av like så lenge som der er sild av god kvalitet å få på dem. For eksempel bør vi i år la de skotske drivere istedenfor å reise hjem fra East Anglia ved slutten av måneperioden i november fortsette sitt fiske til fullmåne i desember, dog først etter at de 4 eksportorganisasjoner er gått med på å kjøpe samtlige fangster til priser som ikke må ligge under minimumsprisen, 55/— pr. cran. Der er ekstraordinært stor etterspørsel etter sild på kontinentet, og det skulle derfor ikke være det spor vanskelig å påta seg denne oppgave.

2. De hollandske kjøpere og eksportører, som ompakker silden for eksport, er beskyttet mot tap gjennom faste minimumspriser for sildekjøp fra fiskefartøyene, og faste mini-

BJARNE RAAK - TRONDHEIM

SKIPSMEGLER

Kjøp og salg av fiske- og fraktfartøyer

Telefoner: 22618 - 24405

Telegr.adr.: «Tempo»

O. ANHANGER & CO.

Maskinfabrikk - Trondheim

Maskiner for Fiskhermetikfabrikker
og Fiskematforretninger

Telegramadresse: «Anhanger» - Telefon 23 783

Aktieselskapet HØVIK & ØIEN, Trondheim

Tørrfisk - Salt og tønner - Fersk og saltet sild - Fersk laks

Telegr.adr.: Arne - Trondhjem

Telefoner: 671 - 2485

Code: ABC, 6th, Edirion

Høvik privat 2457 k - Øien privat 2447 k

KRISTOFFER HØE A.S. - Trondheim

Etablert 1916

AUT. MEGLERE

Telefoner: 28 517 - 28 518 - 26 321

Telegramadresse: «Kristoffer»

ARNE LOTHE A.S. - TRONDHEIM

Telegramadresse: «Lotus» Rikstelef. 23082, 25541 - Lothe privat 23270

Sild, Fisk, Laks, Skaldyr, Kvalkjøtt. Lager av Salt, Tønner, Kassamaterialer
Isfabrikk. Tranmateri. Egne fiskebruk i Nord-Norge. Fiske- og Transportrederi.**J. HERNES & CO. - TRONDHEIM**

Telegramadresse: «HERNESCO»

Spesialitet:

Rikstelefon 21910

Saltet norsk fetsild

mumspriser for videresalg til hvert enkelt eksportmarked, og kan derfor være sikre på å arbeide med fortjeneste. Disse maksimums- og minimumspriser fastsettes av 2 komiteer innen Fiskehandlerorganisasjonen, nemlig en komité for salt-sild og en komité for røkesild til eksport. Disse komiteer er sammensatt av redere, kjøpmenn og eksportører. Komiteenes avgjørelser blir legalisert av et regjeringskontor, hvis navn er »Bedrijfschap Voor Visscherij Produkten« (det motsatte av vårt Herring Board), og alle deltakere i næringen, redere, kjøpmenn og eksportører, tillates å eksportere forutsatt at de innretter seg i overensstemmelse med »Bedrijfschaps« bestemmelser, som er følgende: Den enkelte må framsende til »Bedrijfschap« a) en skreven erklæring fra tollkontoret som angir antall tønner, sildetype og innholdets nettovekt; b) en skreven erklæring fra vedkommendes bankforbindelse om at silden er blitt betalt og til fastsatt minimumspris. Da det ikke tillates valutaoverføringer fra Holland uten regjeringens tillatelse blir det ikke adgang til noen form for »returprovisjoner«, og de som byr fram best kvalitet og service for øvrig får forretningen. De fleste firmaer har sine faste representanter som bereiser kontinentet for å oppta ordres, og alle land hvor det er mulig å oppnå salg blir utnyttet. Store samsalg slutes gjennom ovennevnte komiteer og godkjennes gjennom »Bedrijfschap«. I sådanne får hver enkelt eksportør en andel. På denne måte er solgt til Sovjetsamveldet 100 000 tønner, Tsjekkoslovakia 50 000 tønner, Belgia 10 000 tonn (saltet, røket og fersk), alt til eller over den fastsatte minimumspris. Minimumssalgssprisen for eksport til hvert enkelt land er blitt bekjentgjort for samtlige handlende.

Hvordan kan så vi med vårt system, hvor et par firmaer har enemonopol på eksporten til hemmelige priser, etter å ha bundet salterne (og dermed også fiskerne) til gjennom kontrakt å selge bare til seg selv, gjøre oss håp om å kon-

kurrere på det europeiske saltsildmarked når UNRRA innstiller og åpen konkurranse begynner? Det er umulig og dessuten urettferdig overfor andre eksportører, saltere og fiskere og overfor hele landets eksportnæring, som der settes så store forhåpninger til. The Board må derfor få en slutt på disse monopoler og innrømme enhver britisk eksportør som oppfyller The Boards betingelser eksportrett. Eksportørene må gi salterne full anledning til å selge til hvilken eksportør de vil, forutsatt at disse handler overensstemmende med The Boards bestemmelser.

Jeg foreslår at disse bestemmelser blir følgende:

1. At minimumssalgsspris for eksport av den ferdige vare fastsettes av de fire eksportorganisasjoners salgsvendinger (eksportutvalg), at disse sammensettes av alle grener innen næringen — eksportører, saltere og fiskere med et medlem fra Herring Board som formann, at The Board fastsetter minimumspris ved salg fra salter til eksportør og en minimums noe lavere pris ved tilsvarende salg fra fisker til salter.

2. At enhver britisk eksportør utstyrt med lisens fra The Board tillates å eksportere undergitt The Boards bestemmelser, som jeg foreslår blir følgende: Eksportøren framlegger overfor The Board faktura fra salteren, som viser at han har betalt den fastsatte minimumspris, og et skjema fra The Boards inspektør som angir antall tønner, sildetype og nettovekt som skal eksporteres. En bankerklæring attesterer at der er åpnet kreditt og justerer dermed forholdet mellom The Board og eksportøren.

Den nåværende eksportørssammenslutning bør fremdeles ha samme rett til felleseksport som de har nå, forutsatt at alle andre britiske eksportører har liknende rettigheter hver for seg og forutsatt at sammenslutningen ikke knytter saltere til seg med forpliktelse bare å selge til sammenslutningen. Fremmede firma som kommer til Storbritannia for å kjøpe sild må bare tillates å kjøpe av britiske eksportører. Priser for samsalg i større format må bli fastsatt av omtalte eksportutvalg og ikke av Ministry of Food. Samtlige eksportører får andel i slike salg i forhold til sine beholdninger.

3. Hollenderne salter sine fangster ombord i helt sjøfrisk stand, mens vi er slappe på dette område. Jeg vil framkomme med 2 eksempler. Den 12. oktober i Yarmouth påtraff jeg en handelsvaresalter som ganet overliggende sild. Jeg spurte ham om det ikke var bedre at overliggende vare gikk til dem som saltet for de mindre betalende middelhavsmarkedet, og at alle andre holdt seg til salting av absolutt fersk vare. Salteren svarte at han ville ha råstoff like gjerne som middelhavssalterne, men han innså ikke at han ville få mer fersksild dersom han lot middelhavssalterne få sin tildeling av overliggende fangster. Dette ville ikke ha funnet sted før krigen, og den gang var da også salting av overliggende sild forbudt av The Board. Det annet eksempel er følgende: Samme aften kl. 8 inkom en driver med 150 crans. Skippren besluttet ikke å losse om aftenen, men foretrakk til tross for mildt, regnfullt vær å vente til om morgenen. Salget fant sted neste morgen til 55/— til en salter for middelhavsmarkedet. Denne gode salter, hvis varer har et like godt renommé som enhver annens, var altså takket være skipperens dovenskap tvunget til å salte en mindre god vare, og sende den på markedet i konkurranse med sjøfrisk hollandsk sild, hvilket ikke er egnet til å bedre britisk silde renommé. Det er The Boards plikt å beskytte

vårt renommé for leveranse av god kvalitet, og jeg håper derfor at man vil godta mitt forslag i »Fishing News« for 12. oktober om å skaffe annen anvendelse for overfliggende sild enn salting, hvis ikke har vi ikke en sjanse på jorden til å stå oss i konkurransen med hollenderne.

Hollenderne, som arbeider på ovennevnte måte, har hatt en god sesong med en totalfangst pr. dato på 534 000 kantjes (fiskepakketete tønner), motsvarende omtrent 316 000 crans, som fordeler seg på 180 båter. De har fastsatt minimums salgspris til Fl. 63, motsvarende £ 5—17—10 pr. tønne à 113 kilo ganet sild, og Fl. 58 motsvarende £ 5—8—6 pr. tønne à 113 kilo uganet sild fob. Rotterdam.

Hollenderne er meget vennligsinnete overfor oss og vil gjerne samarbeide. Jeg har nylig besøkt dem og fikk istandbrakt en avtale om en felles minimumssalgspris for røket sild til middelhavsmarkedene, som vil bli undertegnet med det første.

De hollandske redere er bekymret over den store øking i sildetrålingen på gyttegrunnene, og søker å få en regulerende innflytelse på dette, og har bedt meg framføre saken for vår regjering.

Jeg adresserer derfor henvendelsen til Herring Board og anbefaler den dessuten til Scottish Herring Producers Association og til English Herring Catchers Association's bevåkenhet.

Det svenske sildefiske.

I uken som endte 23. november ble det oppfisket 171 tonn trålsild og 1 tonn snurpesild. Fangsten foregikk vest av Venga, nordvest for Skagen ved Haken. I løpet av sesongen siden 1. juli er der fisket 483 tonn garnsild, 22 442 tonn trålsild og 194 tonn snurpesild, tilsammen 23 119 tonn mot 12 667 tonn samtidig i fjor. Av årets fangst er 10 281 tonn blitt saltet, av fjorårets 5966 tonn. Prisene på sild i Gøteborgs fiskehavn i uken til 23. november var 68 til 150, gjennomsnittlig 88 øre pr. kg.

Det hollandske sildefiske.

Fangstøkingen i uken som endte 16. november oppgis til 31 362 fiskepakketete tønner og 1753 tonn fersksild. I løpet av sesongen er der ilandbrakt 107 698 tønner matjessild, 103 961 tønner fullsild, 438 537 tønner steurharing, 7284 tønner ijlharing, tilsammen 657 480 fiskepakketete tønner, hvortil kommer 20 257 tonn sild ilandbrakt fersk.

Moderne metoder.

Den halvoffisielle komité »Scottish Council« har avgitt en rapport angående konservering av næringsmidler, hvori komiteen anbefaler utbyggingen av en skotsk fryseriindustri med en kapasitet så stor at den kan behandle en vesentlig del av utbyttet av de skotske fiskerier. Komiteen peker på det forsøksmessige arbeid som allerede er gjort av Torry Research Station, som tyder på at frossen sild vil bli hilst velkommen på det engelske marked. Det understrekes dog at der hittil ikke har vært drevet forsøk i større stil, men at alle tegn tyder på at publikums interesse allerede er til stede, dersom prisene blir rimelige. Komiteen peker på at sildekonsumet i Storbritannia har vært jevnt økende, men framholder dessuten at det er meget nødvendig å skaffe større markeder, og dette synes å kunne la seg gjennomføre gjennom hurtigfrysing hvis der kan skaffes tilstrekkelig råstoff. Den første betingelse for enhver industriell drift er

en sikker råstofftilgang av god kvalitet til rimelig og mest mulig stabil pris. Mulighetene for industriell drift på grunnlag av eventuelle overskuddsmengder er begrenset og hører til unntakelsene. Kommisjonens rapport tilråder utviklingen av hurtigfrysing og kjølelagring så vel for detaljhandelen etter amerikansk mønster, som for å jevne ut over et lengere tidsrom. En kollektiv salgsorganisasjon ville bli påkrevd. (Fra en lederartikkel i »The Fishing News« 23. november 1946).

Ferskfiskkvoten til Storbritannia.

Avskrift i oversettelse av skrivelse fra den britiske ambassade til Fiskeridepartementet, datert 23. november 1946 sålydende:

I 4 ukers perioden fra 2. til 29. desember, begge datoer innbefattet, vil maksimumskvantumet av norsk ferskfisk i kasser som kan ilandføres i Storbritannia utgjøre 150 tonn ukentlig.

Listen over tillatte fiskesorter er blitt litt utvidet og vil for resten av inneværende 4-ukers priode og i tiden fra 2. til 29. desember omfatte følgende sorter: slettvar, steinbit (flådd og hodeløs), torsk (bare med hode og ikke under 2 lbs.), sandflyndre (ikke under ¼ lb.), pigghå (flådd og hodeløs), hyse, iysing, kveite, lomre, lange, glassflyndre, flyndre (ikke under ¼ lb.), lyr, rokkevinger, skatevinger, tunge, piggvar og mareflyndre.

Forsendelse kan skje til fiskehandlere hvor som helst i Storbritannia, men ikke mer enn 50 prosent av det tillatte ukentlige totalkvantum må sendes til London.

På grunn av usikkerheten ved etterspørselen etter fisk i juletiden er importørene blitt tilrådet å gjøre forberedelser med eksportørene for å regulere forsendelsene for å møte behovet av deres spesielle markeder.

Makrellfiset ved Skagen sommeren 1946.

»Fiskets Gang«s medarbeider i Skagen har innsendt følgende beretning:

I og med sommeren 1946 har bunngarnfisket fra Skagen vært drevet tilsammen i 30 sesonger. Antallet av selskaper har i sommer som de foregående år vært ca. 20, og der har deltatt ca. 100 mann i fisket med ca. 130 garn.

Fiskeplassene finnes langs kysten på begge sider av Grenen, dog flest på sørsiden fra Grenen ned forbi Havnen og langt inn i Aalbækbukten. Tidligere år har det under tiden på Skageraksiden vært gjort meget store fangster, men dette har ikke vært tilfelle i år.

Til fisket anvendes en hel flåte av motorjoller og »kaager« samt ca. 5000 meget store peler. Disse siste må fornyes omtrent hvert 3. år. En meget stor kapital er investert i bunngarnfisket.

Fiskeplassene er nå blitt rensert for tyske miner.

Uvær forvoldte ikke større skade på redskapene i år, men den minste skade kan være betydelig nok, idet det fremdeles er vanskelig å få de beskadigete garn erstattet og reparert. Tildelingene av det nødvendige reparasjonsmateriale er fremdeles meget sparsomme. Også peler er meget vanskelige å skaffe og dertil meget dyre.

I den forløpne sommer har det vært meget små forekomster av stor makrell. Derimot har det vært rikelige mengder av små, og da disse er blitt betalt med ganske gode priser, er verdien av makrellfisket likevel på danske kr. 1132109.

Fra bunngarnene innbraktes i alt makrell til en verdi av av danske kr. 1 085 609, fordelt således:

605 039 kg stor makrell. Verdi danske kr. 574 016
237 318 » middels makrell. —»— » 161 168
990 100 » små makrell. —»— » 350 425

I 1945 ble det i bunngarn fisket 2,9 mill. kg makrell til en verdi av danske kroner 1 147 000.

Drivgarnfiske etter makrell forekom ikke i år og dorgefisket var av uvesentlig betydning. I et par måneder dorget ca. 20 småbåter overveiende hjemmehørende på den danske vestkyst — Løkken, Lønstrup m. v. — makrell med Skagen som basis. Disse fartøyer hadde et fangstutbytte på ca. 45 000 kg stor makrell og ca. 30 000 kg små og middels makrell, som tilsammen utbrakte danske kr. 46 500.

Makrellfisket i år må både for bunngarnfiskerne og dorgefiskerne betegnes som bare noenlunde tilfredsstillende.

Markedsnytt.

»Fish Trades Gazette«

meddeler den 23. november at Ministry of Food har truffet avtale om import av inntil 30 000 tonn norsk vintersild i tiden januar—april 1947. Kvantumets størrelse vil for øvrig være avhengig av produksjons- og markedsbehovet.

Importen vil også i 1947 skje ved tidligere importører av norsk sild. Som importhavner nevnes Hull, Tynemouth og Aberdeen.

Silden vil fortrinsvis bli allokert til røkerier i Great Yarmouth, Lowestoft, Hull, Grimsby, North Shields, Edinburgh, Glasgow, Aberdeen, Fraserburgh, Peterhead og Buckie. Det vil bli truffet foranstaltninger til at røkeriene kan arbeide med full kapasitet så langt som mulig. Silden vil også bli tilgjengelig for ferskfiskmarkedet.

Et sentralt spørsmål i FAO.

Avsluttende artikkel.

Innstilling fra komité I i kommisjon C på FAO-møtet i København, avgitt 12. september 1946. Det forslaget om World Food Board som vi i to foregående artikler har gitt en oversettelse av, var av de viktigste sakene på Københavnmøtet. Og resultatet av drøftingene gjengis her. Både denne og de to foregående artiklene er oversatt av lektor Hagen, Norges Handelshøyskole.

1. Etter å ha gjennomgått generaldirektørens framlegg om et »Verdens matstyre« i lys av diskusjonen på plenums møtene, og etter å ha akseptert de generelle mål som framleggene innebærer, nemlig:

a) å utvikle og å organisere produksjonen og distribusjonen av grunn-næringsstoffer, og å nytte disse på en slik måte at kostholdet hos alle nasjoner når helsestandarder;

b) å stabilisere landbruksprisene på et nivå som er rimelig både for produsenter og forbrukere, er man blitt enig om at et internasjonalt maskineri er nødvendig for å nå disse mål, og man har anbefalt å nedsette en forberedende kommisjon til å føre framleggene videre.

2. Den forberedende kommisjons oppgave bør gå ut på følgende: å behandle generaldirektørens framlegg eller andre alternative framlegg som måtte bli forelagt, dessuten skal den utarbeide konkrete tilrådinger og proposisjoner angående en internasjonal aksjon for å nå de mål som er nevnt i paragraf 1.

3. Videre har man anbefalt at den forberedende kommisjon bør ta under behandling: a) den organisasjon og de prinsipper som generaldirektørens framlegg eller ethvert annet framlegg eller dokument innebærer (for eksempel et dokument som »Den første

rapport« gitt av The Standing Advisory Committee on Economics and Marketing);

b) særskilte framlegg som gjelder visse varer, og på samme tid har for øye at de tilrådinger som kommisjonen gir, kan gjelde landbruksprodukter av alle slag, dessuten fiske- og havprodukter; og til slutt bør den så behandle:

c) den rekkefølge og presedens som må gis når de ulike produkter skal undersøkes, idet viktige matvarer bør ha forrett.

4. Den forberedende kommisjon bør bestå av representanter fra de følgende seksten stater, som alle er medlemmer av FAO, med det tillegg som er foreslått nedenunder i paragraf 5:

Australia	Egypt
Belgia	Frankrike
Brasilia	India
Canada	Nederland
China	Filippinene
Cuba	Polen
Tsjekkoslovakia	Det Forente Kongerike
Danmark	U. S. A.

5. Da U. S. S. R. og Argentina er meget viktige som matvareprodusenter, har man anbefalt å innby

begge disse land til å bli medlemmer av den forberedende kommisjon i tillegg til de som er nevnt ovenfor. Siam er på grunn av sin riseksport av stor betydning. Man har derfor anbefalt å innby dette land til å bli fullt medlem av den forberedende kommisjon i saker som angår ris.

6. De regjeringer som er representert i den forberedende kommisjon, bør utpeke ansvarlige representanter som har erfaring på området. Hver regjering bør ha rett til å utpeke et medlem, skiftevis medlemmer, og de rådgivere som den måtte finne nødvendig.

7. Man bør anmode de følgende mellomstatlige spesialorganer om å sende representanter:

Den internasjonale arbeidsorganisasjon.

Verdens helseorganisasjon.

Den internasjonale bank for gjenoppbygging og utvikling.

Det internasjonale fond.

Økonomi- og sosialrådet bør anmodes om å sende to representanter. Den ene av disse ville da særlig bli knyttet til »The Preparatory Committee on Trade and Employment (ITO)« (den forberedende komité for handel og beskjeftigelse). Disse representanter bør være rådgivere med full rett til å ta del i drøftelsene, men uten rett til å stemme eller underskrive noen rapport.

8. Det er blitt tilrådet at hver regjering som er medlem av FAO, og som ikke er representert i den forberedende kommisjon, skal ha rett til å sende en observatør til kommisjonen. Denne må da ha høve til å legge fram memoranda, til å ta del i drøftelsene, men uten rett til å stemme eller underskrive noen rapport.

9. Den forberedende kommisjon bør ha fullmakt til å innby regjeringer som ikke er medlemmer av kommisjonen, og ellers også mellomstatlige varaorganisasjoner til å legge fram memoranda eller sende representanter som kan delta i behandlingen av saker de er spesielt interessert i.

10. For å være sikker på at alle viktige synspunkter som berører kommisjonens arbeid blir behandlet, bør man gi den forberedende kommisjon fullmakt til å rådføre seg med eksperter, med spesialorganer, med Det internasjonale landbrukerforbund, og andre interesserte organisasjoner, enten de nå er nasjonale eller internasjonale.

11. Man har anbefalt at den forberedende kommisjon får frie hender til å undersøke alt som vedkommer de framlegg den får til behandling.

12. Man har anbefalt at den forberedende kommisjon får sitt sete i FAO's midlertidige hovedsete i Washington, D. C.

13. FAO bør sørge for sekretariat og utpeke en formann for kommisjonen.

14. FAO bør bære utgiftene ved sekretariatet og kommisjonens møter, men de utgifter som utsendinger og representanter pådrar seg, bør bæres av vedkommende regjering eller organisasjon.

15. Den forberedende kommisjon bør komme sammen så snart som mulig og ikke senere enn 1. november.

16. Den forberedende kommisjon bør ha fullmakt til å nedsette de komiteer og underkomiteer som den måtte finne nødvendig.

17. Da de spørsmål som skal behandles, er av meget stor viktighet, har man anmodet generaldirektøren om på påskynne arbeidet til den forberedende kommisjon.

18. Dersom det er nødvendig, bør den forberedende kommisjon ha fullmakt til å forelegge generaldirektøren en midlertidig rapport som skal sirkulere mellom regjeringene og de internasjonale organer. Deretter skal den komme sammen igjen for å behandle de merknader som da er blitt gjort og for å sette opp den endelige rapport.

19. Den forberedende kommisjon bør legge den endelige rapport framfor generaldirektøren, som skal la den gå videre til medlemmene av FAO og de interesserte internasjonale organer, og som dessuten skal hente uttalelser fra eksekutivkomiteen. Rapporten måtte da behandles så snart som mulig av FAO-konferansen, som måtte levere den videre, sammen med dens anbefalinger til De Forente Nasjoner gjennom de vante kanaler. Om Genf er det høvelige sete for en slik konferanse, er et spørsmål som bør behandles av eksekutivkomiteen.

Et handelssted i Telavåg oktober 1946.

A V T A L E

mellom Norge og Sverige om visse fiskerispørsmål.

Den Kgl. norske Regjering og den Kgl. svenske Regjering, som ønsker å inngå en avtale om visse fiskerispørsmål, er blitt enige om følgende bestemmelser:

1. Svenske fiskefartøyer av alle slag gis adgang til å ilandføre og selge i Norge fisk som er fanget på vedkommende fartøy når dette som følge av havari er forhindret fra å føre fisken til det egentlige bestemmelsessted. Med havari skal likestilles slike tilfelle hvor fortsatt reise på grunn av omstendigheter som storm og liknende kan anses å medføre åpenbar risiko for havari. For så vidt angår trålere henvises til § 2, siste ledd, i norsk lov av 17. mars 1939 om fiske med bunnslepenot (trål). Som trålere regnes alle fartøyer som har trål ombord — dog ikke reke-trålere — uansett om de også bruker andre redskaper.

2. Det gis adgang til ilandføring og salg i Norge fra svenske fiskefartøyer unntatt trålere (dog slik at ilandføring tillates fra reke-trålere) og innførsel til Norge fra Sverige av fisk (unntatt ilandføring av sild som ikke er fanget under fangst etter annen fisk) og skalldyr i vesentlig samme kvantitetsmessige omfang som tidligere var vanlig.

Svenske makrellfiskere, rekefiskere og linefiskere skal ha den samme adgang som tidligere med hensyn til levering av fisk i Norge. Det tas forbehold fra norsk side om at ilandføring og salg som nevnt ikke må få noen karakter av svensk fiske fra baser i Norge, og skal skje på en slik måte at det voldes minst mulig forstyrrelse på det norske lokale eller totale marked, blant annet ved at det fra vedkommende svenske fiskefartøyer i den utstrekning det er mulig undersøkes på forhånd om fangsten kan mottas og omsettes på økonomisk hensiktsmessig måte på det sted hvor den tenkes ilandført.

3. Ilandføring og innførsel i henhold til punkt 1 og 2 skal skje innenfor rammen av en verdikvote som fastsettes i den årlige norsk-svenske varebytteavtale, dog slik at en fra norsk side vil tillate fortsatt ilandføring i havaritilfelle som nevnt under punkt 1 også etter at denne kvote måtte være utnyttet. I den utstrekning svenskfanget fisk og skalldyr som ilandføres og selges i Norge, eksporteres til Sverige, skal både ovennevnte kvote og den kvote som fastsettes i den årlige norsk-svenske varebytteavtale for import til Sverige av fersk fisk fra Norge, økes tilsvarende.

4. For ilandføring og innførsel av fisk og skalldyr i henhold til punktene 1, 2 og 3 gjelder de bestemmelser og regler med hensyn til omsetning, minstemål og kontroll med kvalitet m. v. som gjelder for tilsvarende norskfanget fisk og skalldyr.

5. Det gis adgang til under kvoten for innførsel til Sverige av ferskfisk fra Norge i den årlige norsk-svenske varebytteavtale å innføre fersk lange for framstilling av spillange i den utstrekning det finnes avsetningsmuligheter i Sverige innenfor rammen av den produksjons- og omsetningsordning som er eller måtte bli truffet av vedkommende svenske fiskerorganisasjon.

6. Merking og pakking m. v. av svenskfanget fisk som ilandføres i eller innføres til Norge skal skje i samsvar med de regler som er eller måtte bli utferdiget av det norske Fiskeridirektorat.

7. Det gis adgang til fra svenske sildetrålere i tiden fra 1. august til 30. september i henhold til godkjente kontrakter mellom svenske importører og norske salterier å ilandføre i Norge og selge til norske salterier for videre salg til Sverige som saltet vare, sild fanget i Nordsjøen innenfor rammen av en mengdekvote som fastsettes i den årlige norsk-svenske varebytteavtale for innførsel til Norge av slik sild. Samtidig skal det i varebytteavtalen fastsettes en tilsvarende kvote for innførsel til Sverige fra Norge av saltet svenskfanget Nordsjø-sild. Lisenser for innførsel fra Norge til Sverige for slik sild skal gis i henhold til de ovenfor nevnte godkjente kontrakter. Denne ordning skal ikke få til følge at den norske andel i dekningsen av det svenske markeds behov for fetsild og islandssild reduseres.

8. Det gis adgang til fra svenske sildetrålere å ilandføre i Norge og selge til norske sildeoljefabriker sild i tiden 1. mai til 30. november. Slike leveranser skal skje til samme priser og på de samme leveringsvilkår for øvrig som gjelder for norske fiskeres levering av samme sorter sild til norske sildeoljefabriker. Dersom en fra norsk side ber om det, skal det i Sverige gis tillatelse til innførsel fra Norge av de mengder sildeolje og sildemel som motsvarer den mengde svenskfanget sild som således måtte være levert til norske sildeoljefabriker. De nevnte mengder sildeolje og sildemel skal i så fall komme i tillegg til

de kvoter som måtte være fastsatt i den årlige norsk-svenske varebytteavtale for disse varer.

9. Ilandføring og salg av svenskfanget sild i henhold til punkt 7 og 8 skal ikke undergis mer byrdefulle bestemmelser med hensyn til omsetning og kontroll med kvalitet m. v. enn dem som gjelder for tilsvarende norskfanget sild.

10. Svenske fiskefartøyer trenger ved anløp av norsk havn ikke å framvise andre dokumenter enn dem som er påbudt ved svensk lov. Norske fiskefartøyer trenger ved anløp av svensk havn ikke å framvise andre dokumenter enn dem som er påbudt ved norsk lov.

11. Svenske fiskere kan innen norsk havneområde foreta nødvendige reparasjoner av fartøy og redskap, samt etterse og tørke sine redskaper.

12. Denne avtale trer i stedet for det norsk-svenske arrangement som ble inngått ved utveksling av memoranda 21. desember 1933 og ved noteveksling 15. mai 1936.

13. Denne avtale skal settes i kraft etter særskilt noteveksling mellom den norske og den svenske regjering og gjelde fra og med den 1. januar 1947 til og med den 31. desember 1947, hvoretter den stilltende skal forlenges for ett kalenderår ad gangen, med mindre den av en av partene bringes til opphør ved oppsigelse minst en måned før nytt kalenderårs begynnelse. Dersom en slik noteveksling ikke har funnet sted før den 1. januar 1947, skal avtalen gjelde midlertidig fra og med sistnevnte dag.

Utferdiget i Stockholm i to eksemplarer på norsk og svensk, idet begge tekster skal ha samme gyldighet.

Den 22. november 1946.

Fra „middelalder“ til motoralder under en generasjon.

Av lektor Odd Volan.

Odd Volla utga i 1942 sin hovedfagsavhandling om »Omlegginga av fisket i Alesund og på Sunnmøre«. Avhandlingen ble trykt i »Fiskeridirektoratets skrifter« Serie Fiskeriene. Vol. 1, Nr. 1. Nedenfor gjengir vi en kronikk om samme emne, som herr Volla har skrevet i »Morgenbladet« for 13. november 1946:

For 50 år siden i år fikk Stortinget en søknad fra fire sunnmørsfiskere om en bevilgning på 5100 kroner for å sette i gang et nytt norsk sesongfiske. Stortinget ga enstemmig bevilgningen, og sjelden har vel en så liten bevilgning gitt slike renter og renters renter som denne. Det nye fisket det her gjaldt, var drivgarnsfisket etter storsild utenfor Mørekysten. Første fulle driftssesong ga det nye fiske bare på Sunnmøre en inntekt på 2,8 millioner kroner. Når vi ser på de millioner drivgarnsfisket etter storsild har brakt til landet gjennom disse 50 år, må vi erkjenne at Stortinget ved sin innsats i denne trekning vant det store lodd.

Drivgarnsfisket etter storsild var bare ett av de opptak denne sunnmørsgenerasjon gjorde, den generasjon som førte det norske fiske fra middelalder til motoralder. Om en ville bruke en paradoksal uttryksmåte, kunne en si, at for knappe hundre år tilbake levde den norske fisker enda i middelalderen. Mens våre granner ved havet, f. eks. nederlenderne, tidlig

hadde nyttiggjort seg bankene i Nordsjøen, og også drev fiske med dekte fartøyer under norskekysten, hadde ikke de norske fiskere brutt med sin gamle driftsmåte. Samtidig med omleggingen på andre felter av norsk næringsliv, kommer omveltningen i fisket på Sunnmøre: den omveltning som innleder nyskapningen innenfor denne gren av næringslivet i Norge. De sunnmøringer som gikk inn for denne nyskapning, starter som unge i »middelalder«, de finner seg igjen som modne menn i »motoralder«. De hadde ikke bare gjennomlevd, men også vært med å gjennomføre en revolusjon i næringslivet.

*

En kan i korte trekk dra opp hovedlinjene i denne utvikling ved å følge levnetsløpet til disse veteraner. De fleste tok til i 16 års alderen som rorskarer på åpne båter, først og fremst under vårtørskefisket, som var det viktigste. Det var ikke bare bonde og fisker med, men også handelsmenn og embetsmenn på Sunn-

møre hadde sine åtringer; og vi hører om folkeskolelæreren som satte den ulærte konen sin til å være lærerinne for barnene, mens han selv rodde fisket. Like til vårt århundre ble dette Sør-Norges »lofotfiske« drevet på gammel vis.

Av andre fiske sunnmøringene drev, var »utrorsfisket« det mest interessante å minnes. De reiste da i sommerhalvåret 3—4 mil fra land på bankene i åpen båt. Like opp til 40 nautiske mil til havs drog de på fiske i sunnmørsåtringen, en ektefødt ætling av de gamle norske vikingeskip. Det var bare på Sunnmøre og i Lofoten norske fiskere reiste så langt til havs under den gamle driftsmåte. Fra siste halvdel av 1800-tallet tar et moderne norsk havfiske til å vokse fram.

Det tok til i Ålesund med det opptak kjøpmennene gjorde, da de sendte dekte bankskøyter på Storegga og lot dampskip sporadisk ta del i fisket alt fra 1860. I 1884 fikk Ålesund Norges første fiskedampskip, og Sunnmøre får nå Norges største og mest moderne fiskerflåte, da skipperne og fiskere i by og bygd går inn med samme iver for å modernisere driftsmåten, som Ålesundskjøpmennene først gjorde. Mens fiskerne, som hadde rot i »middelalderdrift«, først stilte seg avvisende til den nye driftsmåte kjøpmennene gikk inn for, ser vi ved hundreårsskiftet derimot at skipperne og fiskere stort sett var blitt enda mer pågående, når det gjaldt modernisering av driften, enn flere av kjøpmennene var på denne tid.

Den nye driftsmåte, dekte fartøyer med damp eller motor og nye redskaper, liner, drivgarn og snurpenot, ikke bare muliggjorde, men den tvang fram en utvidelse av fangstfeltet. Den utvidelse som var nødvendig, kom; og sunnmøringen kan i dag på diesel-drevet havfiskefartøy eller fangstskute drive på de nye felter ute i Nordsjøen, ved Shetland, Færøyane og Island, rundt Bjørnøya, helt opp mot Ny-Ålesund på Svalbard, fra Kvitsjøen i øst til Grønland og New Foundland i vest. Det er arbeidsfeltet for Ålesund og Sunnmøre i motoralderen.

*

Å skildre utviklingen av sunnmørsfisket under den mannsalder da grensene for virkefeltet blir flyttet fra 30—40 nautiske mil vest for Sunnmørs-øyene til kysten i Nord-Amerika, det må i første rekke forme seg som en hyldest til det private initiativ. Vil en finne årsakene til at sunnmøringene kom til å utføre dette pionerarbeid, vil enkeltmannsopptaket, en individualisme i forening med handlekraft, innsikt og framdrift, virkelig være et moment å ta med. Uttrykket »den driftige sunnmøring« er ikke bare en romantisk klisjé til festbruk. At det ligger en realitet bak,

viser utviklingen av fisket på 1800-tallet og framveksten av industrien i Sunnmørsbygdene i vårt århundre.

Tar en for seg et kart over bankene utenfor Norskekysten, vil en i navneverket finne minner om disse »oppdagelsesreisene« til sunnmøringene. Av nye banker de fant kan vi nevne Aktivegga, Skjoldryggen, Garsholbanken osv., oppkalt etter skute eller skipper som først fant og tok i bruk fangstplassen. »Det var mer ære enn fortjeneste som drog,« sier de gamle skipperne. Derfor var det også skipperne som kom til å kappes om å finne nye banker, nye rikdomskilder i havet. Det patriarkalske forhold som ennå bestod, ga seg utslag i et interessefellesskap mellom dem som var sysselsatt i en bedrift og selve bedriften, som de nesten følte som et ansvar for. En generasjon som er besjelet av en slik ånd, har forutsetning til å gjennomføre en økonomisk ekspansjon.

Alle de momenter av teknisk og økonomisk art som forklarer årsakene til ekspansjonene i fisket, kan en ikke ta med i en kort artikkel i dagspressen. Ett moment vil det likevel høve å se nærmere på, nettopp fordi spørsmålet er så aktuelt i Møre og Romsdal, og fordi en analyse av problemet har sin verdi for dagens krav: *Raumabanen ført fram til havet*. Det moment vi skal ta for oss, blir altså samferdselsspørsmålet. Når sunnmøringene i dag for full kraft går inn for å forlenge Raumabanen de 10 resterende mil til havet, kan det være opplysende å trekke fram de erfaringer en tidligere har om samhøvet mellom nyvinning på samferdselens område og framgang i næringslivet. Det vil av dette gå fram hvor rettmessig dagens krav er bare for denne enkle gren av næringslivet.

En viktig forutsetning for at der ble skapt et norsk havfiske i midten av 1800-tallet og at dette fiske fikk framgang, var den nye direkte forbindelse mellom Mørebyene og Spania de foregående år. Et opptak på 1600-tallet med havfiske på Storegga, gikk i istå, da en ikke hadde høvelig forbindelse med markedene. Spania, Mellom- og Sør-Amerika ble på 1800-tallet avtaker av all den klippfisk møringene kunne levere. Denne stigende etterspørsel ble en forutsetning for intensivering i fisket fra Sunnmøre. Statistisk belyst gjennom utførselen av klippfisk fra Ålesund, viser veksten seg slik:

1825: 99 000 kg.

1861: 4,1 millioner kg.

1880: 10,7 millioner kg.

På 1870-tallet kom der regelmessig rutefart til England. Dette ga fisket i Ålesund et så stort framstøt at de måtte gå over til å bygge en større fiskebåttype, storskøyter.

I disse år ble de første prøver med sending av

fersk fisk på is til utlandet gjort. Den første sending som gikk fra Ålesund til England ble mislykket på grunn av for mange omlastninger og for sen transport. Noen år etter kom imidlertid gjennombruddet for all ferskfiskutførsel fra Ålesund til England. Og hva var grunnen? En hadde fått ukentlig dampskipsforbindelse Ålesund—England. Det nye regelmessige samferdselsmiddel skapte grunnlaget for en så viktig nyvinning i fisket som fiskedampskipet. Ferskfiskeleveranse krever hurtig, gangssikkert framkomstmiddel. Her hørte derfor dampskipet, som tidligere ikke hadde lønt seg ved fiske. Med tall kan en vise den verdi det nye rutesamband fikk for Ålesund og Sunnmørsbygdene, da de fikk høve til å drive kveitefiske. (Tidligere hadde fiskerne ofte hevet kveiten overbord da den ikke var salgsvare av særlig verdi). I 1881, før den ukentlige forbindelse kom, utførte Ålesund 5000 kg kveite. I 1885 var utførselen 275 000 kg. På 4 år blir ferskfiskutførselen fra Ålesund 55 ganger så stor på grunn av bedring i samferdselen!

1890-tallet kommer med sin svære vekst i fisket. I 1885 hadde Ålesund en fiskeutførsel på 2,5 millioner kroner. I 1900 er den på 6 millioner kr. Folketallet vokser i Ålesund med 37 pst. på 10 år, så byen kommer opp i 12 000 ved hundreårsskiftet. Det er Sunnmøre som går over i motoralderen. Fra denne tid er samferdselsårene fra Ålesund sprengt til hinder for næringslivet. Det hender fisket må stanse, fordi en ikke får avsetning på fangsten. Om jernbanen var ferdig til Ålesund, ville hele det norske innland kunne fått fisken fersk.

I en proposisjon til Stortinget i 1922 om forlenging av Raumabanen, heter det: »Mørkysten hører til de rikeste fiskeridistrikter i Norge«. Dette var grunn-giving nok for å bygge Raumabanen til havet. Når en i dag trekker inn fisket i forbindelse med jernbane-planene, kan en si at ikke bare »ett av de rikeste fiskeridistrikter i Norge«, Mørkysten, men de beste fangstfelt og fiskerikeste banker i nord blir oppland for Ålesunds-banen.

På grunn av restriksjonene før krigen, ble vanskene med å avsette fisk på de utenlandske markeder større for hvert år. En kunne lese avismeldinger som denne: »100 000 kg fisk usolgt på havnen i Ålesund. Fare for sammenbrudd i bankfisket«. Vi kan få slike meldinger igjen. Hvorledes skal vi unngå det? Om en skaffer et stabilt innenlandsk marked. Vi har i Norge på den ene side fiskehavner der fisken kan hope seg opp i tusenvis av kilo, fordi en ikke har kjøpere. På den andre side har vi strøk av landet, der folk har vansker for å få fisk. 10 miles bane mangler for å binde landets største fiskehavn, Ålesund, til de strøk av landet som trenger ferskfisk.

Hvorledes står sunnmørsfisket i dag, har det holdt tritt med utviklingen i motoralderen? Vi lar statistikken tale. I 1939 var Sunnmøre det distrikt som hadde flest dekkete fiskerfartøy, 1111. Det vil si at Sunnmøre hadde nesten 100 flere dekkete fiskerfarkoster enn hele Sørlandet og Østlandet sammen, strekningen fra og med Jæren til svenskegrensen. Og blant disse båter finnes de drektigste og mest moderne fiskerbåter i landet.

Utførselen av fiskevarer fra Ålesund til utlandet i fire forskjellige år viser tendensen.

1885: 2,5 millioner kroner.

1900: 6 millioner kroner.

1914: 20 millioner kroner.

1946: ca. 70 millioner kroner.

(1946 etter gjennomsnittet de første 8 måneder: 46 millioner).

Ikke noe annet kyststrøk har så allsidig fiskedrift som Sunnmøre. Hva det har å si nasjonaløkonomisk vil tabellen over fisketilførsel i 1939 til de fire største fiskebyer vise:

1. Ålesund	63 mill. kg,	7,8 mill. kr.
2. Haugesund	54 —»—	3,3 —»—
3. Bergen	33 —»—	2,8 —»—
4. Harstad	28 —»—	1,3 —»—
(8. Kristiansund)	12 —»—	1,7 —»—

Vi finner at Ålesund fikk tilført 17 pst. mer fisk enn Haugesund, mens verdien blir 137 pst. større. Liknende blir sammenlikningen med Bergen. Dette skyldes at de to sistnevnte vesentlig får tilførsel av vintersild, som kommer i en kort sesong i slike mengder at den delvis må gå til industrielt bruk. 60 pst. av den snurpenotsild og 42 pst. av drivgarnsilden som blir levert sør for Stad i Bergen, Haugesund og Stavanger er fisket av sunnmørsflåten (under vintersildfisket). Nordland fylke får $\frac{3}{4}$ av sin svære fangst i løpet av et par måneder. *Det, allsidige fiske fra Sunnmøre* året rundt på alle felt, fører til at verdien av fisketilførselen til Ålesund i 1939 var like stor som for Bergen, Haugesund og Stavanger sammen.

Vi tok til med å nevne en henvendelse til Stortinget for 50 år siden fra sunnmørsfiskere. Nå 50 år etter blir der også gjort en henvendelse til Stortinget fra blant annet fiskeværingen på Sunnmøre. Det gjelder 10 miles bane fra Ålesund til Raumabauen (for den sørlige del av fylket), så fisken kan gå til det norske innland og videre sørover uten transporthindringer. Etterkommer Stortinget dette ønske, vil tiden vise at det også med sin innsats denne gang vinner det store lodd.

Norges utførsel av fiskeprodukter fra 1. juli til 23. november 1946 og uken som endte 23. november.

Tollsteder	Vårsild		Fetsild og skåret sild tnr.	Storsild tnr.	Islandsild tnr.	Brisling tnr.	Klippfisk i alt tonn	Tørrfisk i alt tonn	Rogn tnr.	Damptran tnr.	Råtran tnr.	Blank tnr.	Brun Blank tnr.	Brun tnr.	Hai-tran tnr.	Hval-olje-fettsyre tnr.	Herdet hval-olje tonn	Hval-olje tonn
	Saltet tnr.	Flekkesild tnr.																
Fredrikstad ¹⁾	—	—	—	—	—	330	—	—	—	—	—	—	—	—	—	302	1 603	570
Oslo ²⁾	—	—	118	—	—	—	4	1	27	6 370	—	1 566	6 308	51	147	572	—	—
Kristiansand	64	—	—	—	—	—	24	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Egersund	5 267	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Stavanger ³⁾	1 369	—	—	—	1 240	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kopervik	7 737	303	—	25	29 856	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Skudesnesh	9 606	—	—	—	5 386	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Haugesund ⁴⁾	32 363	169	—	5 298	23 296	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bergen ⁵⁾	7 616	50	6 046	7 087	13 384	—	899	5 641	9 651	32 568	50	7 385	2 698	25	1 133	—	—	—
Florø	—	—	1 744	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Måløy	—	—	—	—	547	—	21	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ålesund	4 393	—	—	24 955	18 166	—	4 387	431	5 639	19 925	592	665	164	535	418	—	—	—
Molde	—	—	—	3 322	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kr.sund ⁶⁾	332	—	10	—	700	—	9 228	116	6 264	647	—	9)167	620	—	—	—	—	—
Trondheim ⁷⁾	—	—	8 454	—	—	—	—	52	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bodø ¹⁰⁾	—	—	—	—	—	—	383	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Svolvær ¹¹⁾	—	—	—	—	—	—	—	2 080	2 446	—	—	9)90	—	—	—	—	—	—
Tromsø pr. ^{16/11}	—	—	—	—	—	—	—	60	—	18	—	—	587	—	—	—	—	—
Andre ⁸⁾	663	—	258	—	—	—	2	63	—	—	—	622	582	287	56	—	84	—
I alt	69 410	522	16 630	40 687	92 575	330	14 948	8 444	24 027	59 528	642	10 495	10 954	898	1 754	874	1 687	570
I uken	824	35	437	83	1 732	—	123	235	654	745	—	1 330	106	—	2	—	—	—

Tollsteder	Herdet spisefett tonn	Sel-tran tnr.	Sildolje tnr.	Sild, fersk tonn	Sild, røykt kg	Makrell, saltet tnr.	Makrell, fersk tonn	Laks, fersk kg	Levende ål kg	Annen fersk fisk tonn	Hummer kg	Reker kg	Fisk, saltet tonn	Sildemel tonn	Tor-skemel tonn	Annet mel tonn	Sel-skinntonn	Hermetikk tonn
Fredrikstad	9 954	—	2	—	—	—	—	—	18 100	—	18 204	24 477	—	—	—	—	—	47
Oslo	—	1 309	199	—	—	—	—	—	—	—	—	14 071	2	—	—	—	—	72
Kristiansand	—	—	—	—	—	—	—	—	177	56	58 354	12 798	3	—	—	—	—	6
Egersund	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	28 291	—	—	—	—	—	—
Stavanger	—	—	—	679	—	—	343	58	1 458	138	74 960	155 192	—	—	—	100	—	5 839
Kopervik	—	—	—	153	—	—	20	—	1 200	1	—	3 756	—	—	—	—	—	105
Skudesnesh	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Haugesund	—	—	—	269	34 638	2 918	85	—	3 780	70	500	—	—	—	—	—	—	919
Bergen	—	3 355	1 702	708	255 750	—	—	9 316	74 497	2 633	24 278	14 466	533	223	—	31	115	2 758
Florø	—	—	—	—	—	—	—	—	—	103	—	—	—	—	—	—	—	80
Måløy	—	—	—	—	—	—	—	140	368	437	—	6 268	164	—	—	—	—	19
Ålesund	—	1 072	90	428	408 867	—	—	—	—	1 157	—	9 112	2 924	—	—	—	10	76
Molde	—	—	—	559	—	—	—	—	—	56	—	—	—	—	—	—	—	—
Krist.sund	—	—	—	1 184	7 425	—	11	—	15 600	654	—	5 698	1 291	—	—	—	—	137
Trondheim	—	—	—	1 178	—	—	—	3 927	—	1 047	3 344	39 004	56	—	—	—	—	753
Bodø	—	—	—	28	—	—	—	—	—	470	—	—	—	—	—	—	—	—
Svolvær	—	—	—	228	—	—	—	—	—	1 509	—	—	1 734	—	1 500	373	—	—
Tromsø	—	—	—	—	—	—	—	346	—	952	—	11 560	2	—	100	—	—	—
Andre	—	—	141	—	—	20	35	2 269	19 305	320	45 585	48 555	1	—	400	—	—	68
I alt	9 954	5 736	2 134	5 414	706 680	2 938	494	16 056	134 485	9 603	225 225	373 248	6 710	223	2 000	504	125	10879
I uken	101	—	22	992	42 100	—	—	—	—	488	10 464	25 825	258	—	—	—	—	729

¹⁾ 3 368 kg krabbe. ²⁾ 202 tnr. stearin, 328 tnr. bottlenosetrans. ³⁾ 94 tnr. nordsjøsiltd. ⁴⁾ 8 062 kg haifinner, 4 tnr. sildemelke. ⁵⁾ 152 tnr. annen hvalolje, 1 823 tnr. annen tran, 261 tonn tangmel, 11 160 kg sildemelke, 879 kg hvalross-
huder. ⁶⁾ 100 tonn tangmel. ⁷⁾ 80 160 kg saltet hvalspekk, 115 879 kg krabbe. ⁸⁾ 409 tonn hvalbenmel, 400 kg krabbe, 50 tnr. blåhvaltran. ⁹⁾ Veteri-
nærtran. — ¹⁰⁾ 468 kg fersk rogn. ¹¹⁾ 1 027 kg fersk rogn.

Tillegg til Fiskeridirektørens register over merkepliktige norske fiskefarkoster.

Møre og Romsdal fylke.

Forts. fra nr. 46, s. 550.

Farkostens nummer, art og navn	Materiale	Byggeår	Lengde	Bredde	Dybde	Maskinens			F. og fangstbåt	Eierens (den korresponderende reders) navn og postadresse
						navn	byggeår	antall HK		

M — A E — Aure merkedistrikt.

66 Må. Frisko	T	36	28.2	8.4	3.7	Sabb	36	5	0	Arne Engdal, Auresundet
72 Mk. Nordøy ¹⁾	T	28	40.0	11.0	6.0	Rapp	30	24	0	Nils Ramsvik m. fl., Eidestranda
74 Må. Bjørg ²⁾	T	22	23.0	7.0	3.5	Rollo	?	6	0	Birger Svelund, Grisvågøy
81 Må. Laksen ³⁾	T	34	19.5	6.0	2.5	Wichm.	44	2	0	Lars Oldervik, Lurvik på N.
84 Må. Huldra	T	45	19.4	5.4	3.0	Atlanta ...	?	4	0	Lars A. Torset, Aure
99 Må. Prior ⁴⁾	T	45	21.5	7.0	2.8	F. M.	37	5	0	Peder Wigum, Vinsternes
106 Må. Blink ⁵⁾	T	34	22.0	6.5	3.0	Marna	37	5	0	Andreas Vikan, Lurvik på N.
112 Må. Nor										Solgt til Edøy M — 90 — E
116 Må. Sport ⁶⁾	T	19	20.0	6.2	3.0	O. M.	41	5	0	Hans R. Aukan, Grisvågøy
124 Mk. Gry ⁷⁾	T	24	23.0	9.4	4.4	Nygrei	30	14	0	Paul Rotøy, Lurvik på N.
127 6/å	T	?	22.2	5.1	2.3	—	—	—	0	Ola Kalvøy, Grisvågøy
130 Mk. Rønnaug	T	44	70.0	78.0	7.0	Synnes	44	50	0	Paul Todal, Vinsternes
135 Må. Rolf	T	?	23.0	6.5	3.8	Sterkod. ...	?	4	0	Ole Olsen, Lurvik på N.
136 Må. Hobby										Opphugget
137 Ms. Express	T	?	40.0	15.5	5.4	Wichm. ...	40	20	0	Ingar Bjørnholm, Vinsternes
138 Må. Tor	T	?	20.0	5.4	2.5	Favorit ...	?	3	0	Anders Ånesbug, Auresundet
142 Må. Merkur 2	T	36	22.2	6.8	2.8	Sleipner ...	44	4	0	Ole Vågsand, Eidestranda
145 Må. Foldfjord	T	35	27.9	8.8	4.1	Helseth ...	31	6	0	Agnar Sletta, Foldfjorden
146 Må. Kvikk	T	45	29.0	8.5	4.4	Frem,	45	7	0	Magnar Hagen, Engdal
149 Må. Sørøy	T	44	22.0	7.0	3.0	Sleipner ...	45	4	0	Iver M. Gjerde, Grisvågøy
150 Må. Vika	T	45	22.0	7.0	3.3	Sabb	46	5	0	Asbjørn Gjerde, Grisvågøy
151 Må. Pluto	T	46	27.5	7.5	3.8	Marna	45	8	0	Kåre Engdal, Engdal
152 Må. Rags	T	35	18.0	5.8	2.4	F. M.	39	3	0	Ingv. Semundset, Indre Foldfj.
153 Må. Måken	T	?	25.5	8.0	3.0	Motor	34	5	0	Ludvig Riddergård, m. fl., Grisv.
154 Må. Bølgen	T	45	22.0	6.5	3.3	Helseth ...	?	5	0	Konrad Aanes, Lurvik på N.
155 Mk. Viking	T	13	39.0	12.5	4.5	Finnøy	13	8	0	Kristian Aas, Lurvik p. N.
156 Må. Dønning	T	46	29.8	10.0	4.8	Bolinder ...	30	12	0	Johannes Jøsøy m. fl., Foldfjord
157 Må. Bjørn.	T	?	21.0	5.0	2.8	C. Perf. ...	?	6	0	Knut Bjørnholm, Aure

M — B L — Bolsøy merkedistrikt.

15 Må. Wamos	T	36	26.5	5.8	4.2	Penta	39	10	0	T. Hoel, Hjertøya pr. Molde
21 Må. Sigg ⁸⁾	T	19	19.0	5.5	1.8	Bang	22	2	0	Alf Solli, Hjellset
26 Mk. Petter										Havarert
27 Må. Måken	T	?	19.0	5.0	2.5	Klauset ...	?	2	0	Knut Harvoll, Berg pr. Molde

M — B — Borgund merkedistrikt.

7 Mk. Rex ⁹⁾	T	11	27.0	7.4	3.9	Hjelset ...	?	6	0	Peder R. Sperre, Ellingsøy
8 Må. Kvikk ¹⁰⁾	T	30	19.5	6.0	3.0	Synnes	35	4	0	Ivar Håvold, Langevåg
16 Mkr. Ide	T	44	34.0	11.0	5.3	Volda	33	14	0	Konrad K. Bjørge, Ellingsøy
17 Må. Bjørn.	T	38	78.0	5.5	3.5	F. M.	25	3	0	Bjarne Hansen, Slinning pr. Åles.
23 Mk. Norvald										Solgt til Bremsnes M — 37 — BS
25 Ms. Viking ¹¹⁾	T	10	24.0	7.0	3.8	Hjelset ...	?	5	0	Bjarne Øyen, Langevåg

¹⁾ — Omb. 1946. Tidl. reg. Mk. Hamarsund, solgt til Stemshaug M — 79 — S H. — ²⁾ — Tidl. reg. Må. Sigurd solgt til Straumsnes. ³⁾ — Tidl. reg. Må. Bølgen solgt til Valsøyfjord. — ⁴⁾ — Tidl. reg. Må. Fram solgt til Kristiansund M — 38 K. — ⁵⁾ Tidl. reg. Ms. Kvikk solgt til Bremsnes. — ⁶⁾ Eierskifte. — ⁷⁾ Navneforandring. — ⁸⁾ Eierskifte. — ⁹⁾ Eier- og motorskifte. — ¹⁰⁾ Motorskifte, ¹¹⁾ — Omb. 1939.

Fortsettes.